

ONTMOETING VAN ROTTERDAMSE WALVISVAARDERS EN RUSSEN OP SPITSBERGEN IN 1732

DOOR C. DE JONG

TIJDENS de uitoefening van de walvis- en robbevangst in de Noordelijke IJszee in de 17de en 18de eeuw kwamen Nederlandse walvisvaarders somtijds in botsing met lieden van andere naties. Deze waren te onderscheiden in: 1. andere Westerse naties op hetzelfde culturele peil als de Nederlanders, met name Britten, Duitsers, Denen, Fransen en in de 18de eeuw Noord-Amerikanen, en 2. naties op een lager cultuurpeil, met name Inuit (vroeger Eskimo's genoemd) op Groenland en Russen op Spitsbergen en misschien Nova Zembla. Westerlingen waren gewoonlijk tegen elkaar opgewassen, zodat geen der partijen blijvend de overhand kreeg. Inuit en Russen waren echter dikwijls niet opgewassen tegen fors optreden van talrijker en zwaar gewapende Westerlingen, onder wie Nederlanders, en moesten daarom meermalen het veld ruimen.

Eén zo'n vooral tussen Nederlandse walvisvaarders en Russische jagers op Spitsbergen had plaats in 1732 en betreft Rotterdamse schepen.

Rotterdam nam vanouds met ijver deel aan de arctische vaart. De deelname van Rotterdam blijkt uit de onderstaande tabel:

1732	<i>vaart beoosten Groenland</i>	<i>vaart naar Straat Davis</i>	<i>totaal</i>
geheel Nederland	39	137	176
Rotterdam	6	9	15
Amsterdam	11	81	92

In 1732 was de walvisvaart van Rotterdam in een dalende fase; deze stad heeft steeds naar verhouding minder aandeel in de vaart naar Straat Davis bewesten Groenland genomen dan Amsterdam en de Zaanstreek.

Hoewel de Europese walvislandstations op Spitsbergen en Jan Mayen-eiland omstreeks 1670 alle verlaten waren wegens het staken van de onrendabele kustwalvisvangst¹⁾, deden Europese, waaronder Nederlandse, walvisschepen van tijd tot tijd de